

liitikko, en tiedä, miten asian laita on oikeustieteissä.

Olisin myös toivonut, että teoksessa olisi tarkasteltu, miten näitä aktivointiuudistuksia käytännössä sovelletaan eri kunnissa ja eri maissa. Kuten teoksen kirjoittajakin mainitsee, tällä hetkellä tiedämme hyvin vähän siitä, miten esimerkiksi toimeentulotukeen liittyviä sanktioita käytetään sosiaalityössä. Tietoa ei myöskään ole siitä, onko maiden tai kuntien välillä eroja sanktioiden käytössä. Onko esimerkiksi mahdollista, että sanktiot ovat jossain jääneet vain lain kirjaimeksi ja sosiaalityöntekijät eivät niitä sovelle? Toisaalta onko joissain kunnissa puolestaan hyvinkin aktiivisesti käytetty toimeentulotuen tasoon tehtäviä heikennyksiä? On siis hyvinkin mahdollista, että paikalliset käytännöt vaihtelevat paljon, mikä osaltaan lisää eri puolilla asuvien toimeentulotuen asiakkaiden eriarvoisuutta. Tarvitsemme aiheesta pikaisesti tutkimusta ja tilastotietoa.

Oli mielenkiintoista lukea toisen tieteenalan edustajan tutkimusta aiheesta, joka so-

siaalitieteissä on hyvin ajankohtainen ja keskeinen teema. Toisen tieteenalan edustajan tekstejä lukiessa avautuu uudenlaisia näkökulmia ja lähestymistapoja aiheeseen. Tässä tapauksessa erityisesti aktivointipolitiikasta seuranneet oikeudelliset ja eettiset ongelmat saivat minut pohtimaan asiaa aikaisempaa tarkemmin. Suosittelen kirjaa kaikille aktivointipolitiikasta kiinnostuneille ja erityisesti sosiaalityön ja sosiaalipolitiikan opiskelijoille, tutkijoille ja opettajille. Kirja käy hyvin oppikirjaksi sosiaalitieteiden opintoihin, mutta sillä on annettavaa myös asiaan enemmän perehtyneille.

Johanna Kallio

Kirjallisuus

Kananen J. (2011) *Modern Societal Impulses and their Nordic Manifestations. On Emancipation and Constraint in Societal Development*. Helsinki: Helsingin yliopisto.

Opintomatka itsen ja työyhteisön uudistumiseen – aitoon yksilön ja työyhteisön voimaantumiseen

■ *Terhi Takanen & Seija Petrow: Kohtaamisten voima. Tarina yhdessäluovasta uudistumisesta. Helsinki, Edita Publishing Oy. 2010. 160 s.*

Elämme tällä hetkellä maailmassa, jossa kaikki elämän eri osa-alueet ovat jatkuvassa liikkeessä halusimmepa tai emme. Pysyvyyttä ja muuttumattomuutta on aika turha odottaa. Siispä on opittava kulkemaan muutosten poluilla niin yksilönä kuin yhteisöinäkin tilanteen mukaan navigoiden. Tämä aika suorastaan tempaisee meidät kaikki liikkeelle. Kohtaamisten voima -teos avaa lukijalle

maailman, jossa varsinainen voimaantuminen näyttäytyy niin yksilöllisenä kuin yhteisöllisenäkin oppimisprosessina, uudistavana kokemuksena.

Takanen ja Petrow ovat kirjoittaneet tarinan muotoon auki kolmivuotisen valtion työmarkkinalaitoksen uudistavan voimaantumisprosessin, jossa he itse ovat toimineet mahdollistajina. Lukijalle teos avaa yksityiskohtaisen tapahtumasarjan siitä, miten valtion työmarkkinalaitoksessa voimaantuminen eteni, mitä työyhteisö kohtasi yhteisellä polulla ja miten yhteisiä asioita pohdittiin ja miten yhdessä ”matkaa” edettiin. Kirjassa on rehellisesti kir-

jattu niin osallistujien myötä-äännet kuin ne eriävätkin. On monenlaisia rytmejä ja tempoja ymmärtää ja tiedostaa. Kiinnitämme yksilöinä eri asioihin huomiomme. Kuka meistä vastustaa mitäkin. Samatahtisuutta ei juuri tapaa ja se tulisi uudistumisessa hyväksyä. Meistä jokainen matkaa elämäänsä täällä omalla tahdillaan ja omilla kehitystavoitteillaan, yksilöinä ja yhteisöissä. Nämä on havaittu ja kirjattu koskettavasti tässäkin prosessitarinassa.

Teoksessa valtion työmarkkinalaitoksen toimintakulttuurua uudistetaan monipuolisesti yhteisten ajattelutapojen, tunteiden, toimintatapojen ja läsnäolon/orientaation alueilla. Samalla tarkastellaan itsen ja yhteisön uudistumista ajatusten, tunteiden ja toiminnan kautta. Tämä kaikki tehtiin työntekijöiden keskinäisenä yhteistyönä. Kokemukset kietoutuivat yhteen, ja näin työyhteisön yksilöllinen ja yhteisöllinen näkökulma muodostavat toinen toisiaan tukien kehittyvän, välillä pysähtymisiäkin vaatineen ja reitin uudelleensuuntamisen kokonaisuuden. Tämän uudistumismatkan tekijöinä ovat juuri ne työntekijät, jotka reaalityodellisuuden parhaiten työssään päivittäin kokevat. Sitä ei ole ylhäältäpäin saneltu. Siksi tähän yhdessäluovaan uudistumiseen jokainen osallistuja rohkaistuu jättämään oman siveltimen jälkensä. Tämä on tarina siitä, miten asiantuntijaorganisaatiossa tietämisen paine muuttui kohti aktiivista kyselemistä ja uuden oppimista. Uudistumisprosessissa sai avoimesti ihmetellä ja olla itse aktiivisesti muut-

tamassa avoimen dialogin kautta sekä omaa että yhteisönsäkin kollektiivista ajattelua.

Kirja on kirjoitettu helposti avautuvaan muotoon. Asiat on perusteltu niin rationaalisesti kuin ilahduttavasti tunnetasollakin. Vaikka uudistumisprosessi on ainutkertainen juuri valtion työmarkkinalaitoksessa, se antaa rutkasti ajattelemisen ituja alasta riippumatta lukijalle, joka etsii vaihtoehtoja ja mahdollisuuksia valmiiksi pureskeltujen, formaattiin puristettujen, työyhteisöjen kehittämistilanteisiin.

Kuten teoksessa todetaan, muutoksia ei voi hallita, mutta niissä voi elää ja muutoksissa on aina vaikutusmahdollisuuksia. Niiden käyttäminen riippuu ihmisestä ja hänen omasta tahdostaan kasvaa aikamme myötä. Onpa tilanne millainen tahansa, meistä itsestämme riippuu, miten muutoksiin suhtaudumme. Kirja tarjoaa laaja-alaisesti avauksia uudistumis- ja voimaantumisprosessiin, jossa kokemuksellinen tieto on lukijan ulottuvilla. Tutustu ja mieti, miten se voi sinua ja työyhteisösi muutostarpeitasi palvella. Lukukokemus on hyvin kokonaisvaltainen matka, joka herättää lukijassa roppakaupalla ajattelua aukiravistelevia kysymyksiä. Suosittelen lämpimästi kirjaa kaikille itsensä ja työyhteisönsä kehittämisestä kiinnostuneille, laaja-alaisesta lähestymistavasta inspiroituville.

Kristiina Heikkilä